

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Plan- och byggnadsnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef Bygglov

Datum:
2022-11-24

Diarienummer:
PBN-2022-00067

Riktlinjer för skyltning i Uppsala kommun

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Ansvar.....	3
Förutsättningar för riktlinjen	3
Lagbestämmelser och krav	3
Krav för skyltning	4
Hänsyn och god helhetsverkan	4
Utformning och placering	5
Storlek.....	5
Antal	5
Budskap.....	5
Lokala skyltprogram	5
Belysning	5
Relaterade dokument.....	6

Inledning

Att ha en tydlig vägledning och bedömning av hur en bra skylt ser ut och är placerad är viktig och grundar sig i estetiska så väl som demokratiska aspekter. Alla verksamheter i kommunen har rätt att synas men alla invånare har också rätt till att ha offentliga rum där byggnader och landskap står i huvudfokus. Överskyltning riskerar att ge fasad och gaturum ett stökigt intryck och ska undvikas.

All skyltning i Uppsala kommun ska följa gällande lagstiftning. Utgångspunkten för all bedömning av en skylts lämplighet är att en skylt ska synas men inte störa. Skyltar ska även samspela med byggnadens arkitektur, omgivande bebyggelse, stads- och landskapsbild.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att skapa förutsättningar för en likvärdig bedömning av alla bygglovsärenden och att varje verksamhet får en skyltning som gör att verksamheten syns samtidigt som andra viktiga aspekter i stads- och landskapsbild ej påverkas negativt.

Omfattning

Riktlinjen ska vara en vägledning för bygglovsärenden avseende skyltning. Riktlinjen riktar sig till bygglovhandläggare på stadsbyggnadsförvaltningen och ligger till grund för beslut hos Plan- och byggnadsnämnden.

Till riktlinjen finns en bilaga, *Skyltar i Uppsala – information och vägledning*. Bilagan riktar sig till både Plan- och byggnadsnämnden och medborgare i Uppsala kommun.

Ansvar

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för beslut som rör skyltning i bygglov och detaljplaner.

Förutsättningar för riktlinjen

Lagbestämmelser och krav

Enligt lag krävs bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt i områden som omfattas av en detaljplan eller där kommunala områdesbestämmelser som reglerar skyltning finns. Vissa skyltar är däremot undantagna lovplikten.

Att ändra en befintlig skylts utseende, som exempelvis dess färg, text eller ljusstyrka, kan räknas som en väsentlig ändring och kräver då bygglov. Att ta ner en skylt kräver inte heller bygglov men medför att bygglovet slutar gälla. När en skylt tas ned ska fasaden återställas.

Särskilt värdefulla miljöer från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt får enligt plan- och bygglagen inte förvanskas och det gäller även vid skyltning. Byggnaden och miljön behöver däremot inte vara utpekad som särskilt

värdefull i förväg, utan den bedömningen kan göras i samband med bygglovsprövningen.

Beslut om bygglov och undantag för bygglov för skyltar i Uppsala kommun grundar sig i:

- Plan- och bygglagen
- Plan- och byggförordningen
- Lag med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- Väglagen
- Ordningslagen
- Miljöbalken
- Trafikförordningen

Krav för skyltning

För skyltning inom kommunen gäller krav som grundar sig i utformningskraven enligt plan- och byggförordningen (2011:338) samt plan- och bygglagen (2010:900). All skyltning, oavsett om den kräver lov eller inte, ska följa dessa oberoende av placering eller typ av skylt.

- Skylten ska placeras och utformas med hänsyn till omgivningen och intresset av en god helhetsverkan. Skylten ska:
 - vara tilltalande och bidra med goda upplevelsemässiga värden utan att försämra de befintliga.
 - anpassas till byggnaden genom att inte dölja byggnadsdetaljer och placeras i förhållande till fasadindelning som till exempel fönster, entréer och lister.
 - ha ett utförande med infästning så att fasaden går att återställa, med fördel i fogar eller andra ytor som är enkla att återställa. Infästning, kablar och andra tekniska detaljer ska anpassas till bakgrundsfärgen för att göras så diskreta som möjligt.
 - vara välvårdad och repareras om den går sönder.
- Skylten ska i första hand placeras i anslutning till verksamheten. Om anvisad plats finns enligt ett skyltprogram ska skylten placeras där.
- Skylten ska ha ett tydligt budskap med endast nödvändig information såsom verksamhetens namn/symbol. Onödigt upprepning av budskap tillåts inte.
- Skylten får inte utgöra en trafikfara, hälsofara, säkerhetsrisk eller betydande olägenhet på annat sätt och får inte hindra framkomligheten

Skyltning i kommunen ska utföras med hänsyn både till omgivning och platsspecifika förutsättningar. En bedömning utifrån de specifika förutsättningarna görs vid varje enskilt bygglovsärende.

Hänsyn och god helhetsverkan

Skylten ska vara lämpligt utformad med hänsyn till stads- och landskapsbilden, platsens natur- och kulturvärden, och intresset av en god helhetsverkan. Detta innebär att skylten ska anpassas till byggnaden och den omgivande miljön med avseende på form, färg, material, storlek, placering, montering och eventuell belysning.

Utformning och placering

Skylten ska placeras i anslutning till verksamheten. Verksamheter ska koncentrera sin skyltning till entrén. För skyltar som placeras högre upp på byggnader ställs högre krav eftersom de har en större omgivningspåverkan. På byggnader med flera verksamheter över markplan bör skyltarna samordnas genom ett lokalt skyltprogram för fastigheten.

Storlek

Skyltens storlek och skala ska, utöver anpassning till byggnaden och omgivningen, anpassas till betraktarens avstånd från skylten och förflyttningshastighet.

Antal

Onödig upprepning av budskap tillåts inte. En bedömning av vad onödig upprepning innebär görs utifrån byggnadens utformning, att stads- och landskapsbild inte ska störas samt att andra skyltar inte ska döljas.

För verksamheter med fasad i olika riktningar kan fler än en skylt vara motiverat. En verksamhets storlek inuti byggnaden är inte nödvändigtvis av allmänt intresse och därmed ska skyltningen anpassas till byggnaden och den omgivande miljön som helhet och inte till storleken av lokalytan.

Budskap

Skyltens budskap ska koncentreras till verksamhetens namn, logotyp, eller symbol. Inga slogans, telefonnummer eller dylikt ska vara med. Långa texter på skylten ska undvikas. Skyltens budskap får inte vara diskriminerande.

Allmän reklam som informerar om produkter och tjänster bör vara begränsad och tillåts därför med restriktivitet. Skyltar med varumärken kan användas i skyltfönster men tillåts oftast inte på andra platser. Hänvisningsskyltar som visar vägen till en verksamhet tillåts endast i undantagsfall, exempelvis till allmän service såsom sjukhus och skolor.

Lokala skyltprogram

Ett lokalt skyltprogram kan tas fram av fastighetsägaren eller en grupp näringsidkare i samråd med fastighetsägaren, med syfte att samordna skyltar inom ett område. Skyltprogrammet ska ha principer för skyltarnas utformning och placering. Att samordna skyltar är uppskattat då det bidrar till en mer enhetlig och tydlig skyltning. Programmet godkänns genom beslut om bygglov.

Belysning

Lysande eller belysta skyltars ljusstyrka ska kunna regleras så att de lyser svagare på kvällen och starkare på dagen för att optimera läsbarhet och energiförbrukning.

Infästningar, kablar och reläer bör anpassas till bakgrundsfärgen för att göras så diskreta som möjligt. Separata belysningsarmaturer ska göras så diskreta som möjligt.

Relaterade dokument

Skyltar i Uppsala – Information och råd för verksamheter och handläggare är en bilaga till denna riktlinje. Bilagan ger en detaljerad information för bygglovssökanden och kommunens bygglovhandläggare vad gäller ansökan och bedömning av bygglov.

I övrigt ansluter sig riktlinjen till:

- Uppsala kommuns ordningsföreskrifter
- Uppsala kommuns Arkitekturpolicy
- Uppsala kommuns Översiktsplan
- Uppsalas innerstadsstrategi